

Proces-verbal Întâlnire de lansare a proiectului LEAP-STEP

8-9 aprilie, Paris

VERSIUNE LIMBA ROMÂNĂ

Data : 8 aprilie 2024

Locație: Maison de l'Europe din Paris (sala de conferințe)

Participanți: 12 participanți reprezentând 8 parteneri și echipa Maison de l'Europe din Paris.

În primul rând, coordonatorul (CO) a prezentat obiectivele proiectului și a subliniat importanța stabilirii unei rețele europene solide, bazată pe valori europene comune și caracterizată de spiritul de colaborare. Întreaga inițiativă ar trebui să fie animată de acest deziderat de cooperare care depășește aspectele financiare.

În al doilea rând, CO împreună cu partenerii au revizuit punct cu punct calendarul acțiunilor și întâlnirilor din cadrul proiectului.

Ce trebuie făcut pentru următoarele întâlniri :

- CO va crea în prealabil un formular Google pentru Ulm incluzând informații despre participarea partenerilor.
- CO va rezerva zborurile și va organiza transportul participanților pentru a participa la reuniunea de la Ulm din iulie.
- Pentru întâlnirea de la Alytus, în Lituania, din 12 și 13 decembrie 2024, Nerijus și Neringa vor organiza un transfer cu un autobuz Vilnius-Alytus – 1 oră. Toți participanții trebuie să ajungă dimineața.
- Reuniunea din aprilie 2025 de la Fafe și Porto a fost deja planificat (vizită mediul rural și orașul Porto).
- Datele reuniunii de la Bacău din mai 2025 nu au fost încă confirmate. Partenerii români (Anca și Ramona) vor organiza o conferință și o expoziție care vor reuni între 50 și 100 de participanți (inclusiv studenți).

Activități de comunicare :

- Partenerul german Mirella Sidro și-a propus să scrie un articol sau un raport despre eveniment.
- Toți partenerii sunt rugați să îi trimită lui Sabine idei/contribuții pentru realizarea expoziției (4 panouri per partener) pentru expoziția itinerantă din Ulm. Panourile trebuie să fie redactate în limba engleză și în limba țării partenere.
- Consorțiul trebuie să decidă asupra aspectelor tehnice ale panourilor și asupra conținutului (care va fi transmis vizitatorilor).

Data: 9 aprilie 2024

Locație: Maison de l'Europe, Paris (sala de ședințe)

Participanți: 12 participanți reprezentând 7 parteneri și echipa Maison de l'Europe din Paris.

Coordonatorul a deschis această a doua întâlnire subliniind importanța discuției despre expoziția itinerantă rezultată din acest proiect european și despre responsabilitățile partenerilor.

Ipoteze și idei pentru expoziție:

- Întrebați cetățenii despre modul în care abordează problema energiei și despre ceea ce fac ei în mod individual pentru a preveni sărăcia energetică.
- Includeți o hartă care să illustreze participarea cetățenilor.
- Creați un portret atractiv al unui cetățean ca ilustrație.
- Asociați, de exemplu, o fotografie a orașului Budapesta cu un alt oraș care a adoptat aceeași inițiativă.

Parteneri care au venit deja cu propriile idei de expoziție:

- Lituania (Neringa și Nerijus): Panouri solare instalate în spații publice (grădinițe și școli).
- Ungaria (Emese și Eszter): Fântână din Budapesta care colectează apă de ploaie reciclată pentru a contracara seceta chiar dacă sunt poziționați pe cursul Dunării.
- Portugalia (Fernando și Jorge): Exemple de inițiative personale de combatere a sărăciei energetice.

Strategia de comunicare:

Coordonatorul a enumerat responsabilitățile partenerului în materie de comunicare, apoi a prezentat strategia de comunicare a proiectului.

- Partenerii trebuie să creeze o pagină sau o descriere specifică a proiectului cu logo-urile tuturor partenerilor pe paginile web ale instituțiilor respective și pe conturile lor de social media. Aceștia trebuie să informeze/să trimită referințele coordonatorului.
- Avila (Luisa și Armando) au inclus deja o descriere a proiectului pe site-ul lor web instituțional.
- Elaborarea unui glosar cu tot vocabularul legat de energie.
- Maison de l'Europe din Paris (Iulia) trebuie să redacteze un comunicat de presă. Notă: Strategia de comunicare distribuită partenerilor (în anexa 2)

Termene limită privind expoziția itinerantă:

- **26 aprilie:** Fiecare partener) trimite la Maison de l'Europe din Paris (responsableci@paris-europe.eu; u.serafin@paris-europe.eu; programmation@paris-europe.eu) 3-5 idei pentru panourile expoziției itinerante.
  - *Coordonatorul va selecta ideile în funcție de partener și le va comunica întregului consorțiu.*

- **10 mai:** Fiecare partener trimite 4 fotografii și textul în limba engleză și în limba țării sale către Sabine (info@danube-connects.eu), deoarece trebuie să termine până în ultima săptămână din iunie pentru întâlnirea din Ulm.

Specificații tehnice ale fotografiilor
<ul style="list-style-type: none">
• Numărul de caractere pentru text: aproximativ 400 (x2 limbi)
• Fotografii la calitate înaltă - 300 dpi
<ul style="list-style-type: none">
• Conținutul foto :<ul style="list-style-type: none">
- 4 exemple care ilustrează modul în care puteți lupta la nivel local împotriva sărăciei energetice. Nu uitați să vă concentrați în principal asupra soluției.
- Încercați să vizați fie inițiative individuale, fie colective, sau chiar să le combinați pe amândouă.
- Fiecare fotografie va include un cod QR care face legătura cu un podcast: care completați descrierea unei povești mai lungi/un fundal pentru imaginea dată.

Indicație utilă: Dacă nu puteți realiza fotografii profesionale, ne puteți trimite (MdEP) o ofertă pentru a le face cineva, iar noi putem acoperi costul fotografului.

Informații de reținut pentru reuniunea din Ulm din 8-9 iulie 2024:

- MdEP va trimite un formular Google partenerilor pentru a pregăti logistica reuniunii.

Strategia de comunicare:

Coordonatorul a subliniat responsabilitățile partenerului în ceea ce privește comunicarea, apoi a prezentat strategia de comunicare a proiectului.

- Luisa și Armando (Avila) au postat deja informații despre proiect pe pagina lor instituțională de pe internet.
- Elaborarea unui glosar cu tot vocabularul legat de energie.
- Iulia (MdEP) va trimite strategia de comunicare către toți partenerii.
- Iulia (MdEP) va redacta un comunicat de presă standard, FR/EN, și îl va trimite partenerilor, ca model.
- Iulia (MdEP) va colecta logo-urile partenerilor de pe rețelele de socializare, pentru a le comunica tuturor partenerilor, pentru o mai bună campanie cu hashtag-uri.

Conferință organizată la Maison de l'Europe din Paris: Cum luptă europenii împotriva sărăciei energetice?

9 aprilie 18.30-20.00 Paris

Michel DERDEVET, președinte al Maison de l'Europe de Paris, i-a întâmpinat pe Camille GICQUEL, viceprimar al orașului Argenteuil, responsabil cu amenajarea teritoriului, dezvoltarea și proiectele urbane, Carole LABBE, consilier economic la Reprezentanța Comisiei Europene în Franța, Camille DEFARD, șef al Centrului de energie, Institutul Jacques Delors, Hélène DENISE, responsabil cu advocacy la Fundația Abbé Pierre.

Carmen AVELLANER, manager al centrului EUROPE DIRECT PARIS, a facilitat intervențiile invitaților și interacțiunea cu publicul.

Michel DERDEVET: Sărăcia energetică are o dimensiune internațională, iar presiunea rusească este unul dintre factorii care determină creșterea prețurilor la energie. Așadar, vom vedea ce mecanisme pot fi puse în aplicare la nivel local, național și european pentru a combate sărăcia energetică.

Carole LABBE: Sărăcia energetică este acoperită de un cadru instituțional la nivel european. Conceptul de sărăcie energetică a fost deja inclus în legislația europeană în cel de-al treilea pachet energetic din 2009, în special în Directiva privind energia electrică, care a fost revizuită în 2019, cerând statelor membre să monitorizeze sărăcia energetică și să ia măsuri adecvate pentru a o combate. De asemenea, aceasta impune implementarea măsurilor și raportarea de două ori pe an cu privire la aceste aspecte. Sărăcia energetică se află la granița dintre politica socială și politica energetică și intră, de asemenea, sub incidența Pilonului european al drepturilor sociale, adoptat în 2017, care stabilește obligații de serviciu public și de protecție a consumatorilor.

În prezent, sărăcia energetică este unul dintre elementele-cheie ale acordului verde și ale programului "Fit for 55". Prin acest pachet legislativ, UE își propune să combată sărăcia energetică.

- Directiva privind eficiența energetică prevede la art. 2 o definiție a sărăciei energetice și prevede că măsurile de eficiență energetică, în special cele de renovare a clădirilor, ar trebui să acorde prioritate celor mai vulnerabile gospodării.
- Directiva privind performanța energetică a clădirilor a fost revizuită, acordându-se prioritate pierderilor de căldură.

- Pachetul include, de asemenea, un fond social pentru climă, menit să compenseze impactul social al unui nou sistem de comercializare a certificatelor de emisii de dioxid de carbon care va fi introdus peste câțiva ani pentru clădiri și transport rutier. Acest fond conține în prezent 65 de miliarde de euro pentru a sprijini gospodăriile în această tranziție. Acest pachet a permis, de asemenea, revizuirea structurii pieței energiei electrice, astfel încât prețurile energiei electrice să fie mai puțin corelate cu fluxul prețurilor gazelor pe termen scurt.

În octombrie 2023, a fost adoptată o recomandare privind sărăcia energetică, care urmărea în special să ajute statele membre și autoritățile locale să sprijine cetățenii. În acest scop, acestea au ajutat municipalitățile să se doteze cu instrumentele și măsurile de care au nevoie pentru a combate sărăcia energetică.

Pot fi luate două tipuri de măsuri :

- Măsuri care reduc prețurile la energie: Dezavantajul acestor măsuri este că nu încurajează gospodăriile să își reducă consumul. UE a sprijinit statele membre în acordarea de ajutoare pentru veniturile celor mai vulnerabile persoane.
- Măsuri structurale de încurajare a renovării eficiente din punct de vedere energetic a clădirilor.

De exemplu, autoritățile locale sprijină renovarea clădirilor vechi. Dezavantajul acestui ajutor este că, în general, se acordă proprietarilor de locuințe, în timp ce gospodăriile aflate în situații precare sunt locuite adesea de chiriași.

37% din planul european de redresare a fost alocat pentru finanțarea investițiilor ecologice, în special pentru renovarea eficientă din punct de vedere energetic a clădirilor. De asemenea, UE încurajează utilizarea energiilor regenerabile.

Camille DEFARD: Odată cu războiul din Ucraina, sărăcia energetică a devenit o prioritate politică. Criza energetică a dus la un răspuns colectiv prin REPowerEU, care prevede o eliminare accelerată a combustibililor fosili până în 2030. Acest răspuns colectiv a fost implementat la nivel național, astfel că au fost finanțate programe naționale pentru a combate criza. Datorită sprijinului statului, Franța a putut, de exemplu, să introducă un scut tarifar.

Franța este una dintre țările în care criza a avut cel mai mic impact asupra bugetelor gospodăriilor datorită scutului tarifar. Critica care poate fi adusă scutului tarifar este că toate gospodăriile au fost afectate, ceea ce nu este foarte eficient din punctul de vedere al finanțelor publice. Sistemele de sprijin pentru consumul de energie (cum ar fi cecurile energetice) ar trebui să vizeze gospodăriile cele mai vulnerabile.

În prezent, trebuie să accelerăm tranziția care va proteja de facto cetățenii de prețurile ridicate la energie și, în același timp, va sprijini gospodăriile care nu au mijloacele necesare pentru a absorbi șocul prețurilor. Obiectivul este reducerea cererii și dezvoltarea energiilor regenerabile. Fit for 55 va juca un rol important. Trebuie să acordăm prioritate gospodăriilor vulnerabile și să adoptăm instrumentele adecvate pentru a le ajuta în această tranziție. Măsurile structurale, cum ar fi renovarea, sunt esențiale. Fiecare nivel are un rol de jucat.

Comisia Europeană (CE) a oferit un cadru foarte cuprinzător și clar, dar aceste legi trebuie să fie puse în aplicare în următorii ani de către guvernele naționale. Efortul se face în principal la nivel național. Dacă instrumentele nu sunt susținute sau sunt slab susținute, acestea vor penaliza cele mai vulnerabile segmente ale populației și vor duce la frustrări politice.

Întrucât UE este guvernată de principiul alocării competențelor, aceasta nu poate decât să încurajeze lupta împotriva gentrificării. Lupta împotriva gentrificării este posibilă, dar este dificil de pus în aplicare, existând adesea o lipsă de voință politică, precum și de resurse umane, tehnice și financiare.

Hélène DENISE: Prezentarea sa s-a axat pe contextul francez. În timp ce numărul de "passoires thermiques" din Franța este în scădere, sărăcia energetică este în creștere. De la criza Covid-19, două milioane de persoane au căzut sub pragul sărăciei monetare, iar acest lucru are un impact asupra sărăciei energetice. Există, de asemenea, o criză energetică în urma agresiunii militare a Rusiei împotriva Ucrainei. Scutul tarifar a înjumătățit impactul crizei asupra gospodăriilor, dar nu a împiedicat creșterea bruscă a prețurilor. În 2020, 53% dintre gospodăriile aveau restricții de încălzire, față de 79% în 2022. 31% dintre gospodăriile franceze aveau dificultăți în a-și plăti facturile de electricitate în 2022, față de 18% în 2020. S-a înregistrat o creștere de 10% în prețurile la gaze și electricitate în ultima vreme, în timp ce cecul de energie nu a crescut. În plus, există dificultăți în a ajunge la cei care au cea mai mare nevoie de el.

În ceea ce privește întreruperile de curent, în Franța, EDF a anunțat în 2021 că nu va mai tăia curentul electric pentru clienții săi. Acest lucru a dus la o reducere de 40% a reducerilor de energie electrică, dar a dus la o creștere a reducerilor de energie. În Franța există încă 150.000 de

întreruperi de curent pe an. În ceea ce privește subvențiile pentru renovare, până în 2024 a fost dificil să se ajungă la gospodării pentru renovări de înaltă performanță. De cele mai multe ori, acestea erau renovări minore, iar gospodăriile aveau un cost de buzunar foarte ridicat. A existat o reformă în 2024, cu o creștere a subvențiilor de până la 90% pentru cele mai sărace gospodării, pe care autoritățile locale și asociațiile ar putea să le completeze. A existat o dorință de a se îndrepta spre un sfârșit al gesturilor unice. Foarte recent, am asistat la o revenire la gesturi unice, care au un impact limitat asupra sărăciei energetice.

Fundația Abbé Pierre a creat mai multe programe pentru a combate sărăcia energetică:

- Programul SOS Taudis, care ajută gospodăriile care efectuează lucrări de renovare, dar care nu pot plăti costurile restante. Acest proiect vizează în principal cernoziomurile termice și, mai precis, locuințele care nu corespund standardelor.
- Programul Toit d'abord, care subvenționează locuințele sociale. Acesta acoperă până la 10% din costul unui proiect de renovare pentru îmbunătățirea performanței termice a locuințelor închiriate gospodăriilor cu venituri mici.
- De asemenea, aceștia sprijină chiriașii în ceea ce privește accesul la lege. În special, aceștia lucrează pe probleme legate de interzicerea închirierii de sitemuri termice, care încep să fie puse în aplicare în Franța.

Camille GICQUEL: Acțiunea Primăriei orașului Argenteuil de combatere a sărăciei energetice se concentrează pe facilitarea diagnosticării, informarea, formarea și sensibilizarea, încurajarea proprietarilor să renoveze, precum și identificarea și sprijinirea gospodăriilor care suferă de sărăcie energetică și de locuințe precare.

Ca parte a Planului teritorial pentru climă, aer și energie, orașul ia măsuri foarte concrete în diferite sectoare. În ceea ce privește condominiile, acesta a lansat o operațiune programată de îmbunătățire a locuințelor și de reînnoire urbană (Opération programmée d'amélioration de l'habitat et de renouvellement urbain) în anumite sectoare, precum și o operațiune de recalificare a condominiilor degradate. În ceea ce privește locuințele sociale, au fost efectuate renovări în cadrul Planului strategic de gestionare a activelor. De asemenea, a luat măsuri pentru a renova eficiența energetică a locuințelor individuale. În ceea ce privește clădirile publice, orașul a luat măsuri de economisire a energiei și a pus în aplicare planuri de renovare pentru îmbunătățirea clădirilor.

Orașul participă la prima ediție a concursului Cube ville 2024. Competiția se înscrie în dinamica inițiată de agenții eco-ambasadori ai orașului pentru reducerea consumului de energie. Participarea orașului Argenteuil se înscrie în cadrul unei abordări globale de reducere a consumului de energie care se desfășoară de mai mulți ani pe clădirile sale. Orașul acționează pe mai multe niveluri. La nivel de condominiu, acesta efectuează studii pentru a identifica potențialul geotermic. De asemenea, acționează în ceea ce privește rețeaua de încălzire urbană. Peste 15 000 de locuințe sunt alimentate de o centrală termică alimentată în proporție de 80% prin conversia deșeurilor în energie, care va fi completată în curând de un centru de date. De asemenea, desfășoară acțiuni instituționale cu gospodăriile pentru a combate sărăcia energetică și dorește ca noile clădiri să fie mai eficiente din punct de vedere energetic.

În primul rând, există ghișeele France Service amplasate în toate centrele de cartier, pentru a fi cât mai aproape de locuitori, depășind atât barierele vizibile, cât și cele invizibile. Acestea sunt locuri în care locuitorii și experții se pot întâlni și asculta unii pe alții.

Există, de asemenea, Quartiers 2030, care oferă un forum de participare în jurul noului Contract

de oraș. Aceștia lucrează la documentele de reglementare în materie de planificare urbană, în special SDRIFe și PLUi. De asemenea, au elaborat o Cartă a construcțiilor durabile, care stabilește un cadru pentru profesioniștii din domeniul imobiliar pentru a pune capăt construcțiilor nedurabile. De exemplu, Soliprojet oferă consultanță tehnică și financiară gratuită pentru a ajuta proprietarii de locuințe și coproprietarii.

Aceștia au semnat, de asemenea, acordul pentru operațiunea ORCOD (operațiunea de recalificare a coproprietăților degradate), care este rezultatul unei colaborări între autoritățile locale, regionale și metropolitane.

În contextul actualei crize energetice, întreprinderile au putut solicita asistență din partea furnizorilor lor de energie, precum și sprijin din partea CCI Paris Ile de France, a Teritoriului Boucle Nord de Seine și a ADEME pentru renovarea energetică, solarizare, scuturi tarifare, tarife garantate sau tampoane de energie electrică.

Întrebări din partea publicului :

- Cum rămâne cu efectul pervers al ajutorului pentru combaterea sărăciei energetice? Întotdeauna există riscul ca politicile publice să meargă prost. Vor exista încercări și erori și vor exista provocări, deoarece încearcă să rezolve inegalități care există deja. Nu este greșit să faci greșeli, dar este greșit să le repeți. Orice politică publică are imperfecțiunile sale, care trebuie corectate. Există limite. Ar trebui să fie o tranziție către un model mult mai eficient din punct de vedere energetic.
- Ar putea sau nu sectorul transporturilor să fie inclus în indicatori? Da, deoarece sunt implicate toate sursele de energie.
- Ce zone sunt cele mai afectate de sărăcia energetică? Toate zonele pot fi afectate, deoarece depinde de clădire. Insecuritatea energetică și cernoziomurile termice nu sunt identice, deoarece depind și de venituri.
- De unde vin banii pentru a realiza toate aceste lucrări în Argenteuil? Banii provin din subvenții și acțiuni colective.
- Care este suma minimă pentru reducerile de energie? Acest lucru depinde de furnizorul de energie. În cazul în care există facturi neplătite, există trei notificări înainte ca furnizorul de energie să întrerupă curentul electric. Uneori, este suficientă o singură factură neplătită. În mod normal, un decret francez prevede că, în cazul în care există o factură neplătită, există o perioadă de 2 luni înainte de întreruperea curentului electric, perioadă în care o cantitate minimă de energie electrică trebuie furnizată gospodăriilor.

ANEXA I

PROIECT LEAP-STEP PLAN DE LUCRU - 8 februarie 2024

WP1. Întâlnire de lansare și conferință de conștientizare Paris-MdEP, Franța : 8 și 9 aprilie Paris

Resp.1: Organizarea proiectului KoM; Lansare Prima conferință la care participă experți francezi (Paris): 8 și 9 aprilie

Resp. 2: Alegerea populației vulnerabile implicate/organizațiilor/conținut pentru expoziția itinerantă.

Resp. 3: Vizita la Primăria Parisului. Întâlnire cu Consiliul europenilor din Paris.

WP2. Acțiuni de sensibilizare și conferință la Ulm (DanCo, Germania) Data: 7 – 8 iulie 2024

Resp. 1: A doua conferință la Ulm.

Resp. 2: Alegerea populației vulnerabile implicate/organizațiilor/conținut pentru expoziția itinerantă.

Resp. 3: Vizitarea Primăriei Ulm și întâlnire cu autoritățile locale.

WP3. Acțiuni de conștientizare și conferință în Avila (ACCE, Spania) 24-25 octombrie 2024

Resp. 1: A treia conferință cu experți locali și reprezentanți locali în Avila.

Resp. 2: Alegerea populației vulnerabile implicate/organizațiilor/conținut pentru expoziția itinerantă.

Resp. 3: Vizitarea cartierului local și întâlnirea cu autoritățile locale și cu cetățenii din Avila.

WP4. Acțiuni de conștientizare și conferință în Alytus (Aly, Lituania) 12-13 decembrie 2024

Resp. 1: Lansarea celei de-a 4-a conferințe cu experți locali și europeni la Alytus.

Resp. 2: Alegerea populației vulnerabile implicate/organizațiilor/conținut pentru expoziția itinerantă.

Resp. 3: Vizitarea orașului Alytus și descoperirea realităților locale în legătură cu tema proiectului.

WP5. Acțiuni de sensibilizare și conferință la Budapesta (EHB, Ungaria) 20 și 21 februarie 2025

Resp. 1: Lansarea unei conferințe care să abordeze provocările locale și obiectivele europene.

Resp. 2: Organizarea expoziției itinerante cu proiectarea a 4 panouri.

Resp. 3: Vizitarea orașului și întâlnirea cu cetățenii

WP6. Acțiuni de conștientizare și conferință în Fafe (INOV.ORG, Portugalia) 3-4 aprilie 2025

Resp. 1: Lansarea celei de-a 6-a conferințe cu experți locali.

Resp. 2: Organizarea expoziției itinerante cu proiectarea a 4 panouri.

Resp. 3: Vizitarea IEES/orașului apropiat. Întâlnire cu studenții.

WP7. Acțiuni de conștientizare și conferință în Bacău (Consiliul Județean Bacău, România) Mai 2025 (Se va

confirma ulterior)

Resp. 1: A 7-a Conferință la Universitatea din Bacău cu experți europeni și locali;

Resp. 2: Organizarea expoziției itinerante cu proiectarea a 4 panouri;

Resp. 3: Expoziție itinerantă la muzeul local.

WP8. Acțiuni de sensibilizare și conferință la Primăria Vincennes 9 apr. 2024 și 30 iunie 2025

Resp. 1: Vizita la Vincennes: o dezvoltare urbană durabilă (9 aprilie 2024)

Resp. 2: Conferință despre economia și eficiența energetică. Săpt. 30 iunie 2025

Sarcina 3: Expoziție itinerantă la Vincennes. Închiderea și evaluarea proiectului (sfârșitul lunii iulie 2025)